

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-709-65(3)/17/AnŁ

Warszawa, 09 czerwca 2017 r.

DECYZJA DIH-1/43/2017

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1059 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Ryszarda Buryty prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie od decyzji WKŻ.8361.123,148.2016 Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2017 r. w przedmiocie zobowiązania ww. przedsiębiorcy do uiszczenia równowartości kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki produktu, tj. naturalnej wody mineralnej niegazowanej „Dolina Baryczy” á 1,5 l, wyprodukowanej przez Wytwórnę Wód Gazowanych „Jerzy” Jerzy Nowak sp. j. w Ostrowie Wielkopolskim, w wysokości 752 zł (słownie: siedemset pięćdziesiąt dwa złote), **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 4 – 7 lipca 2016 r. przez inspektorów reprezentujących Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie – zwanego dalej „Zachodniopomorskim WIIH” – zgodnie z upoważnieniem do przeprowadzenia kontroli nr WKŻ/U-140/2016, w Hurtowni Ryszard Buryta przy ul. Rzeźniczej 11 w Stargardzie, należącej do przedsiębiorcy Ryszarda Buryty prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie – zwanego dalej również „stroną” – pobrano do badań laboratoryjnych próbkę produktu o nazwie naturalna woda mineralna niegazowana „Dolina Baryczy”, oznaczonego datą minimalnej trwałości stanowiącą jednocześnie numer partii: 18.06.17, wyprodukowanego przez Wytwórnę Wód Gazowanych „Jerzy” Jerzy Nowak sp. j. z siedzibą w Ostrowie Wlkp., zakład produkcyjny w Wierzbnie, oznaczonego informacją: „Woda poddana procesowi napowietrzania i filtracji”, w ilości 2 op. á 1,5 l z partii liczącej 180 op. o łącznej wartości 189 zł – zwanej dalej: „naturalną wodą mineralną”. Jednocześnie z tej samej partii, w ilości 2 op. á 1,5 l pobrano i zabezpieczono próbkę kontrolną, którą pozostawiono w kontrolowanej placówce pod nadzorem kontrolowanego przedsiębiorcy. Próbką i próbką

kontrolna zostały pobrane w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań i reprezentujących ww. partię produktu, zgodnie z dyspozycją art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1059 z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o Inspekcji Handlowej*” oraz oświadczeniem kontrolowanego przedsiębiorcy z 4 lipca 2016 r. stanowiącego załącznik nr 4 do nw. protokołu kontroli.

Powyższe czynności udokumentowano w protokole kontroli z 7 lipca 2016 r. (nr akt kontroli: WKŻ.8361.123.2016) m.in. wraz z jego załącznikiem nr 3 zawierającym fotografie opakowania naturalnej wody mineralnej, oraz w protokołach pobrania próbki z 4 lipca 2016 r. nr 002406 i 002407.

Przeprowadzone przez akredytowane Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Warszawie (akredytacja Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 592), zwane dalej „*Laboratorium UOKiK w Warszawie*”, badania laboratoryjne wykazały niższą zawartość kationu magnezowego w porównaniu do wymagań zadeklarowanych przez producenta w oznakowaniu na opakowaniu oraz wymagań określonych w § 20 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych (Dz. U. Nr 85, poz. 466), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie naturalnych wód mineralnych*”, tj. stwierdzono niższą zawartość kationu magnezowego, po uwzględnieniu 20% dopuszczalnego odchylenia (wynik 11,66 mg/l z niepewnością 0,09, podczas gdy w oznakowaniu zadeklarowano 17,00 mg/l). Powyższe udokumentowano w Sprawozdaniu z badań nr 297/2016 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

W dniu 9 sierpnia 2016 r. przeprowadzono ponowną kontrolę w ww. hurtowni należącej do strony dostarczając osobie upoważnionej do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy jeden egzemplarz ww. sprawozdania z badań oraz pouczając o prawie przysługującym kontrolowanemu do złożenia wniosku o zbadanie zabezpieczonej próbki kontrolnej w terminie 7 dni od daty otrzymania ww. sprawozdania. Kontrolowany z przysługującego mu prawa nie skorzystał.

Zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 496), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów*”, dyrektor Laboratorium UOKiK w Warszawie w piśmie zatytułowanym „Koszty przeprowadzonych badań laboratoryjnych nr 61/2016 z 18 sierpnia 2016 r. ustalił koszt przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki ww. produktu na łączną kwotę 751,72 zł, na którą złożyły się następujące pozycje: przygotowanie próbki do badań – 28,34 zł, ocena organoleptyczna – 28,34 zł, objętość netto – 28,34 zł, zawartość kationów – 178,34 zł, zawartość anionu chlorkowego – 58,67 zł, zawartość anionu wodorowęglanowego – 57,67 zł, zawartość substancji konserwujących – 258,68 zł, ocena wyników – 56,67 zł, sporządzenie sprawozdania z badań – 56,67 zł.

Pismem z 6 września 2016 r., stanowiącym odpowiedź na wystąpienie pokontrolne, producent naturalnej wody mineralnej Wytwórnia Wód Gazowanych „Jerzy” Jerzy Nowak sp. j. z siedzibą w Ostrowie Wlkp. wyjaśnił, że skład mineralny ww. wody deklarowany był w oparciu o najbardziej aktualne wyniki analizy fizykochemicznej z dnia 12 czerwca 2014 r., znak HU-47/2014, przeprowadzonej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy

Zakład Higieny – zwany dalej „NIZP – PZH”, ponadto badanie kontrolne wykonane na zlecenie producenta w Laboratorium JARS Sp. z o.o. z siedzibą w Łajskach i udokumentowane w sprawozdaniu z badań nr 159/03/2016/F/1 z dnia 29 marca 2016 r. potwierdziły zgodność ww. produktu z deklaracją podaną na opakowaniu. Do pisma producent załączył oba ww. wyniki analiz, a z ich treści wynikało, że sprawozdanie NIZP – PZH dotyczyło wody surowej pobranej z ujęcia, zaś sprawozdanie JARS Sp. z o.o. dotyczyło partii o numerze 06.12.16 10:01 w opakowaniu á 5 l (tj. innej niż partia oceniona przez Zachodniopomorskiego WIIH).

Pocztą elektroniczną z 17 października 2016 r., strona poinformowała, że zgadza się z wynikami kontroli przeprowadzonej przez Zachodniopomorskiego WIIH i nie wnosi żadnych zastrzeżeń.

Pismem z 21 marca 2017 r. Zachodniopomorski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zobowiązania jej, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, do uiszczenia równowartości kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych naturalnej wody mineralnej. Stronę postępowania pouczono m. in. o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, wglądu w akta sprawy oraz żądania przeprowadzenia dowodów na okoliczności mające znaczenie dla sprawy. Strona nie skorzystała z ww. uprawnień.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją WKŻ.8361.123,148.2016 z dnia 14 kwietnia 2017 r., wydaną na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, Zachodniopomorski WIIH zobowiązał przedsiębiorcę Ryszarda Burytę prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie do uiszczenia kwoty 752 zł (słownie: siedemset pięćdziesiąt dwa złote), stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki naturalnej wody mineralnej, po zaokrągleniu do pełnych złotych.

Pismem z 25 kwietnia 2017 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji uzasadniając je w ten sam sposób jak producent naturalnej wody mineralnej w ww. odpowiedzi z 6 września 2016 r. na wystąpienie pokontrolne, tj. wskazując na zgodność zawartości magnezu deklarowanej na opakowaniu naturalnej wody mineralnej z wynikami analiz przeprowadzonych na zlecenie producenta. Strona wyjaśniła ponadto, że obecnie naturalna woda mineralna znakowana jest zgodnie z najnowszymi wynikami analizy fizykochemicznej z dnia 3 października 2016 r. znak HU-89/2016, według której zawartość kationu magnezowego wynosi 17,62 mg/l. Strona przekazała wraz z odwołaniem trzy wyniki analizy fizykochemicznej wody, w tym:

- wynik NIZP – PZH z dnia 12 czerwca 2014 r. znak HU-47/2014,
- wynik JARS Sp. z o.o. z dnia 7 marca 2016 r. sprawozdanie nr 159/03/2016/F/1,
- wynik NIZP – PZH z dnia 3 października 2016 r. znak HU-89/2016.

Pismem z 9 maja 2017 r. Prezes UOKiK poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami

sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie w sprawie naturalnych wód mineralnych określa m.in. szczególne wymagania dotyczące oznakowania naturalnych wód mineralnych i ich rozlewu do opakowań. Jak stanowi przepis § 20 pkt 2 tego rozporządzenia, dopuszczalne odchylenia zawartości charakterystycznych składników w ww. wodach mogą wynosić nie więcej niż $\pm 20\%$.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Zgodnie z § 9 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej, wysokość należności pieniężnej, o której mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej (ust. 1), z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium (ust. 2).

W niniejszej sprawie, badania próbki naturalnej wody mineralnej pobranej przez Zachodniopomorskiego WIIH w placówce należącej do strony wykazały, że przedmiotowa próbka nie spełniała wymagań zadeklarowanych w oznakowaniu na opakowaniu jednostkowym oraz w § 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie naturalnych wód mineralnych, ponieważ stwierdzono zawartość kationu magnezowego w ilości 11,66 mg/l, a w powinno być 17,00 mg/l z dopuszczalnym odchyleniem nie więcej niż $\pm 20\%$, tj. minimum 13,6 mg/l. Analizy te zostały wykonane w akredytowanym Laboratorium UOKiK w Warszawie oraz udokumentowane w sprawozdaniu z badań nr 297/2016 z 2 sierpnia 2016 r. Strona nie kwestionowała wyników badań zawartych w ww. sprawozdaniu z badań ani nie wniosła o zbadanie próbki kontrolnej.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych, Zachodniopomorski WIIH ustalił wysokość należności pieniężnej na kwotę 752 zł, na podstawie kosztorysu wystawionego przez

Laboratorium UOKiK w Warszawie (pismo zatytułowane „Koszty przeprowadzonych badań laboratoryjnych nr 61/2016 z 18 sierpnia 2016 r.). Decyzją wydaną na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, Zachodniopomorski WIIH zobowiązał kontrolowanego przedsiębiorcę Ryszarda Burytę prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie do uiszczenia powyższej kwoty, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowanego produktu.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionowała wyników przeprowadzonych badań, ale przedstawiła trzy wyniki analiz naturalnej wody mineralnej w celu dowiedzenia prawidłowości deklaracji zawartości kationu magnezowego w oznakowaniu na opakowaniu.

Odnosząc się do powyższego należy też podkreślić, że procedura kwestionowania wyników badań zawartych w sprawozdaniu z badań pobranych próbek sprowadza się do poddania badaniu próbki kontrolnej. Strona nie skorzystała z prawa do przebadania próbki kontrolnej naturalnej wody mineralnej w momencie, kiedy miała ku temu możliwość, stosownie do obowiązujących przepisów ustawy o Inspekcji Handlowej. W wyroku z dnia 4 lipca 2012 r. (sygn. akt II GSK 916/11), Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że: *próbka kontrolna towaru, o której mowa w art. 28 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, która jest pobierana równocześnie z próbką produktu w celu przeprowadzenia przez organ badania jakości produktu, co do zasady, stanowi jedyny materiał źródłowy dla przeprowadzenia badania kontrolnego dla zweryfikowania wyniku wcześniejszego badania organu*. Tym samym, w niniejszej sprawie istnieje jeden dowód świadczący o niezgodności przedmiotowej wody z przepisami rozporządzenia w sprawie naturalnych wód mineralnych oraz deklaracją na opakowaniu, ale wystarczający dla wydania rozstrzygnięcia w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej.

Prezes UOKiK, po zapoznaniu się z ww. trzema wynikami analiz dołączonymi do odwołania stwierdził, że żaden z nich nie dotyczył tej partii naturalnej wody mineralnej, z której pobrano próbkę w niniejszej sprawie, tj. partii „18.06.2017” opakowanej w butelki 1,5 l, ponieważ:

- wynik analizy przeprowadzonej przez JARS Sp. z o.o. z dnia 7 marca 2016 r. udokumentowanej w sprawozdaniu nr 159/03/2016/F/1, dotyczył partii „06.12.16 10:01” w opakowaniu á 5 l (str. 1 tego dokumentu);
- wyniki analiz przeprowadzonych przez NIZP – PZH, udokumentowanych w sprawozdaniach z dnia 12 czerwca 2014 r. znak HU-47/2014, oraz z dnia 3 października 2016 r. znak HU-89/2016, dotyczyły wody surowej pobranej z ujęcia (str. 1 tych dokumentów, odpowiednio: „Miejsce poboru wody: ujęcie – woda surowa”, „Miejsce poboru wody: studnia – kran wody surowej”), tj. przed poddaniem wody procesowi napowietrzania i filtracji (procesom wskazanym w oznakowaniu opakowania jednostkowego). Należy dodać, że ww. procesy wpływają na skład mineralny wody i mogą spowodować zmniejszenie zawartości magnezu, toteż wynik analizy wody surowej nie stanowi wystarczającej podstawy dla oznakowania produktu końcowego.

Prezes UOKiK uznał zatem, że dowody przedstawione przez stronę nie stanowią kontrdowodu dla ww. sprawozdania z badań nr 297/2016, które świadczy o niezgodności naturalnej wody mineralnej z przepisami oraz deklaracją.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że nawet gdyby strona przedstawiła wyniki badań próbki pobranej z tej samej partii, z której pochodziła próbka w niniejszej sprawie, to Zachodniopomorski WIIH nie mógłby odstąpić od obciążenia strony kosztami przeprowadzonych badań laboratoryjnych. Przepis art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, na którym oparta została przedmiotowa decyzja, ma charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego, a ustawodawca nie przewidział żadnej możliwości odstąpienia od obciążenia podmiotu kontrolowanego kosztami badań produktu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt II GSK 916/11). Obowiązek uiszczenia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych w przypadku ujawnienia niezgodności ciąży zawsze na kontrolowanym w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej (kontrolowanym jest przedsiębiorca, którego działalność jest kontrolowana).

Organ drugiej instancji stwierdził, że obciążenie kontrolowanego, którym w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej był Ryszard Buryta prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie, kosztami badań laboratoryjnych, było zgodne z obowiązującym prawem, a tym samym zasadne.

Należy zauważyć, że zgodnie z § 9 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów, wysokość należności pieniężnej, o której mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej (ust. 1), z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium (ust. 2). Koszty te szczegółowo wylicza się w oparciu o załącznik wydany na mocy Zarządzenia Prezesa UOKiK z dnia 22 września 2009 r. w sprawie sposobu naliczania kosztów badań przeprowadzonych przez laboratoria.

Przedstawiona wyżej argumentacja, zdaniem Prezesa UOKiK, wpływa na uznanie, że przedmiotowa decyzja została wydana przez organ pierwszej instancji w sposób prawidłowy i zgodny z prawem, a podniesione przez stronę w odwołaniu argumenty nie zasługują na uwzględnienie.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

W myśl § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów, kwotę, o której mowa w sentencji decyzji należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja określająca wysokość należności pieniężnej stanie się ostateczna.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej

Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. Ryszard Buryta
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
Ryszard Buryta Fir. Handl. Prod. Usługowa Buryta w Stargardzie
ul. Rzeźnicza 11
73-110 Stargard
2. Zachodniopomorski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej w Szczecinie
3. a/a